

**გადაწყვეტილება
საქართველოს სახელით**

12 ივნისი, 2019 წელი

თბილისი

**თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია
მოსამართლე მადი ჩანტლაძე
სხდომის მდივანი სალომე მემარნიშვილი**

მოსარჩელე - „ბი-----ო“-ს წარმომადგენლობა
წარმომადგენლები - სო-----ა, შა-----ე

მოპასუხეები - ნა-----ე, არ-----ე
ნა-----ის წარმომადგენელი - ბა-----ე

დავის საგანი - თანხის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა:

- 1.1. მოპასუხეების ნა-----ისა და არ-----ისათვის შპს „ბი-----
-----ო“-ს წარმომადგენლობის სასარგებლოდ 2017 წელს გაფორმებული
ფინანსური ლიზინგის №B----- ხელშეკრულებიდან გამომდინარე
დარჩენილი დავალიანების ძირი თანხის 6290,36 ლარის სოლიდარულად
გადახდის დაკისრება.

სარჩელში განმარტებულია, რომ „ბი-----ო“-ს წარმომადგენლობასა და
მოპასუხე ნა-----ეს შორის 2017 წელს გაფორმდა ფინანსური ლიზინგის
ხელშეკრულება №B-----. კრედიტორსა და მოპასუხე არ-----ეს შორის
გაფორმდა სოლიდარული თავდებობის ხელშეკრულება.

ლიზინგის ხელშეკრულების თანახმად, მოსარჩელემ მოპასუხე ნა-----

ისტვის შეიძინა ავტოსატრანსპორტო საშუალება, მოდელი „FO-D“, „ვინკოდით“ I------. ხელშეკრულების საფუძველზე მოპასუხეზე გაიცა კრედიტის თანხა 11 000,00 ლარი, სესხის წლიური საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 26%-ით. ლიზინგის ვადად განისაზღვრა 36 თვე.

ლიზინგის მიმღებმა ნა-----ემ დაარღვია 2017 წლის 15 სექტემბრის ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებები, 2018 წლის 14 იანვარს ცალმხრივად შეწყდა ხელშეკრულება. 2018 წლის 14 იანვრის მდგომარეობით მოპასუხეების დავალიანებამ შეადგინა 8 731,36 ლარი, საიდანაც ძირითადი თანხა შეადგენდა 8 354,79 ლარს, სარგებელი - 178,90 ლარს, ჯარიმა -106,00 ლარს, დაზღვევა - 91,67 ლარს.

2018 წლის 12 ივლისს კომპანიის მხრიდან მოხდა ავტოსატრანსპორტო საშუალების რეალიზაცია. რეალიზაციიდან შემოსულმა თანხამ შეადგინა 2 441,00 ლარი, რომელიც მიმართული იქნა დავალიანების დასაფარად, კერძოდ, დაიფარა ჯარიმა - 106,00 ლარი, სარგებელი - 178,90 ლარი, დაზღვევა - 91,67 ლარი, ძირის ნაწილი – 2 064,43 ლარი.

მოპასუხეთა დავალიანება მოსარჩელის მიმართ შეადგენს ძირითად თანხას 6290,36 ლარს.

მოპასუხეები ნა-----ე და არ-----ე, არაერთი გაფრთხილების მიუხედავად, თავს არიდებენ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

2. მოპასუხის პოზიცია

მოპასუხეებმა ნა-----ემ და არ-----ემ წარმოდგენილი შესაგებლებით არ ცნეს სარჩელი და განმარტეს, რომ მოსარჩელის მოთხოვნა 6 290,36 ლარის გადახდის მოპასუხეებისათვის დაკისრების შესახებ არღვევს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული კეთილსინდისიერების პრინციპს და მოთხოვნილი თანხა არის შეუსაბამოდ მაღალი; ხოლო მანქანის რეალიზაციით ამოღებული თანხა 2441,00 ლარი არის ბევრად ნაკლები იმ ოდენობაზე, რამდენადაც შეფასებული იყო ავტომანქანა (11 000,00 ლარზე).

3. ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1.1. 2017 წელს გაფორმდა ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულება №B-----, რომლის თანახმად ლიზინგის გამცემს წარმოადგენდა „ბი-----ო“,

ლიზინგის მიმღებს - ნა-----ე, ლიზინგის საგნის გამყიდველს - შპს „ელ-----ი“, სოლიდარულ მოვალეს - არ-----ე; ლიზინგის საგანს წარმოადგენდა ავტოსატრანსპორტო საშუალება - მარკა/მოდელი - FO-D, ვინკოდი - I-----, ძრავი - 4, ფერი - წითელი, გადაცემათა კოლოფი - MT, წელი - 2005.

ხელშეკრულებით განისაზღვრა ფინანსური ლიზინგის ძირითადი პირობები: ლიზინგის კრედიტის ძირითადი თანხა - 11 000,00 ლარი, ლიზინგის ვადა - 36 თვე, საპროცენტო სარგებელი - 26% წლიური, ლიზინგის ხელშეკრულების საერთო ღირებულება - 22 078,92 ლარი.

მხარეებმა შეთანხმეს გადახდის გრაფიკი, რაც გულისხმობდა ყოველთვიურად (ყოველი თვის 15 რიცხვისათვის) შეთანხმებული ოდენობით თანხის გადახდას, გადახდა უნდა დაწყებულიყო 2017 წლის 15 სექტემბრიდან.

ხელშეკრულების 5.1 პუნქტის თანახმად, მხარეთათვის იმპერატიულ ვალდებულებას წარმოადგენდა ლიზინგის საგნის ხელშეკრულების მთელი მოქმედების განმავლობაში უწყვეტი დაზღვევა.

ხელშეკრულების 2.2 პუნქტის თანახმად, ლიზინგის გამცემმა იკისრა ვალდებულება, გადაეცა ლიზინგის მიმღებისათვის ამ უკანასკნელის მიერვე შერჩეული ლიზინგის საგანი. ამასთანავე, მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ლიზინგის გამცემი იყო ლიზინგის საგნის მესაკუთრე, მანამ სანამ ლიზინგის მიმღები სრულად არ გადაიხდიდა წინამდებარე ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ლიზინგის თანხას (სესხი).

ხელშეკრულების 2.4 პუნქტით მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ლიზინგის საგნის გადაცემის მომენტიდან, ლიზინგის გამცემი იძენდა ლიზინგის საგანზე საკუთრების უფლებას, ხოლო ლიზინგის მიმღები იძენდა ლიზინგის საგნის დანიშნულებისამებრ დროებითი მფლობელობისა და სარგებლობის უფლებას, ლიზინგის ხელშეკრულების მოქმედების ვადით. ლიზინგის საგნის ფაქტიურ გადაცემაზე მხარეთა შორის ფორმდებოდა მიღება-ჩაბარების აქტი.

2017 წლის 18 სექტემბერს მსესხებელს გადაეცა ავტომობილი.

სასამართლო ემყარება შემდგომ მტკიცებულებებს:

ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულება №B----- (ს.ფ. 16-31; 34).
ავტომობილის მიღება-ჩაბარების ფურცელი (ს.ფ. 39).

3.1.2. ხელშეკრულების 6.2 პუნქტის თანახმად, იმ შემთხვევაში, თუ ლიზინგის მიმღების ბრალით ლიზინგის გამცემის ანგარიშზე არ ჩაირიცხებოდა ლიზინგის მიმღების მიერ გადასახდელი თანხები გრაფიკით დადგენილ ვადებში, სალიზინგო გადასახადი არ ჩაითვლება დროულად გადახდილად.

ხელშეკრულების 4.5.5 ქვეპუნქტის მიხედვით, იმ შემთხვევაში, თუკი ლიზინგის მიმღები გადააცილებდა გადახდის გრაფიკით განსაზღვრული თანხის გადახდას 15 დღით, ლიზინგის გამცემი უფლებამოსილი იყო მოეთხოვა ლიზინგის საგნის დაბრუნება.

ხელშეკრულების 4.5.6 ქვეპუნქტის მიხედვით, 4.5.5 ქვეპუნქტით განსაზღვრული შემთხვევით ლიზინგის საგნის დაბრუნება, არ გულისხმობდა ხელშეკრულების ავტომატურ მოშლას, ამ დროს ლიზინგის გამცემი ლიზინგის მიმღებს გაფრთხილებით განუსაზღვრავდა ვალდებულების დაფარვის გონივრულ ვადას (რომელიც არ უნდა ყოფილიყო პირველადი ვადაგადაცილებიდან 31 კალენდარულ დღეზე მეტი) და თუ განსაზღვრულ ვადაში ლიზინგის მიმღები არ დაფარავდა ვადაგადაცილებულ დავალიანებას, ლიზინგის გამცემი უფლებამოსილი იყო ცალმხრივად მოეშალა წინამდებარე ხელშეკრულება და მოეთხოვა ლიზინგის მიმღებისათვის ლიზინგის სრული თანხის (დავალიანების, საგებლისა და სხვა ხარჯების), ასევე ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე დარიცხული პირგასამტეხლოს სრულად გადახდა.

ხელშეკრულების 8.3 პუნქტის თანახმად, ხელშეკრულების გადახდის გრაფიკით გათვალისწინებული ვალდებულებების დარღვევა ზედიზედ ორი თვის განმავლობაში, გამოიწვევდა ხელშეკრულების, დამატებითი გაფრთხილების გარეშე, ცალმხრივად შეწყვეტას. ხელშეკრულების ცალმხრივად შეწყვეტის შეტყობინება და ლიზინგის საგნის დაუყოვნებლივ დაბრუნების წერილობითი მოთხოვნა გაეგზავნებოდა ლიზინგის მიმღებს, ხელშეკრულებაში მითითებულ მისამართზე.

ხელშეკრულების 9.2 პუნქტისა და 9.2.3 ქვეპუნქტის შესაბამისად, ხელშეკრულება ლიზინგის გამცემის მიერ ვადაზე ადრე შეიძლებოდა შეწყვეტილიყო ლიზინგის მიმღების მიერ სალიზინგო გადასახადების ზედიზედ 2-ჯერ გადაუხდელობის ან არასრულად გადახდის შემთხვევაში.

სასამართლო ემყარება შემდგომ მტკიცებულებას:

ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულება №B----- (ს.ფ. 16-31; 34).

3.1.3. ხელშეკრულების 4.5.7 ქვეპუნქტის თანახმად, ლიზინგის მიმღების დავალიანებას პირგასამტეხლო დაერიცხებოდა ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე ლიზინგის საგნის ჩამორთმევის შემდეგაც ხელშეკრულების შეწყვეტამდე, ხოლო თუ ლიზინგის მიმღები სრულად შეასრულებდა ფინანსურ ვალდებულებას (დარიცხული პირგასამტეხლოს ოდენობის ჩათვლით) ლიზინგის გამცემის წინაშე, ლიზინგის მიმღებს დაუბრუნდებოდა ლიზინგის საგანი.

ხელშეკრულების 8.2 პუნქტის თანახმად, ხელშეკრულების დანართი №1-ით განსაზღვრული გადახდის ვადის გადაცილების შემთხვევაში, ლიზინგის გამცემი უფლებამოსილი იყო ლიზინგის მიმღებისათვის დაერიცხა პირგასამტეხლო ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე გადასახდელი თანხის 1 %-ის ოდენობით, ხოლო ლიზინგის მიმღები ვალდებული იყო გადაეხადა დარიცხული პირგასამტეხლო.

სასამართლო ემყარება შემდგომ მტკიცებულებას:

ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულება №B----- (ს.ფ. 16-31; 34).

3.1.4. ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულების თანახმად, ლიზინგის საგნის სალიკვიდაციო ფასს ადგენდა ლიზინგის გამცემი თავისი შეხედულებისამებრ, გამომდინარე ლიზინგის საგნის მდგომარეობის, სარეალიზაციო პერიოდისა და საბაზრო გარემოს შესაბამისად.

ხელშეკრულების 6.4 პუნქტის თანახმად, თანხები, რომლებიც გადახდილი იქნებოდა ლიზინგის მიმღების მიერ ლიზინგის გამცემისათვის, მიუხედავად გადახდის დოკუმენტში მითითებული გადასახადის დანიშნულებისა, ლიზინგის გამცემის მიერ ჩაითვლებოდა გადახდილად შემდეგი თანმიმდევრობით:

- ა) დარიცხული პირგასამტეხლო;
- ბ) დარიცხული სარგებელი;
- გ) ვადაგადაცილებული სალიზინგო გადასახადი;
- დ) მიმდინარე სალიზინგო გადასახადი;
- ე) სხვა გადასახადები და ვალდებულებები, რომლებიც განსაზღვრული იყო ხელშეკრულებითა და მისი დანართებით.

სასამართლო ემყარება შემდგომ მტკიცებულებას:

ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულება №B----- (ს.ფ. 16-31; 34).

3.1.5. 2017 წელს უცხოური საწარმოს ფილიალის „ბი-----ო“-ს წარმომადგენლობასა და არ-----ეს (სოლიდარული მოვალე) შორის გაფორმდა სოლიდარული პასუხისმგებლობის ხელშეკრულება (რაც თან ერთვოდა 2017 წლის №B----- ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულებას), რომლის თანახმად მოვალემ იკისრა სოლიდარული პასუხისმგებლობა ლიზინგის მიმღების, ნა-----ის მიერ ფინანსური ლიზინგის №B----- ხელშეკრულებით ლიზინგის გამცემის წინაშე ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებასთან დაკავშირებით.

სოლიდარულ მოვალეს შესაძლოა წაყენებოდა მოთხოვნა იძულებითი

აღსრულების მცდელობის გარეშეც, თუ ლიზინგის მიმღები გადააცილებდა გადახდის ვადას ან დაარღვევდა ლიზინგის ხელშეკრულების სხვა პირობებს.

ხელშეკრულების 1.3 პუნქტის თანახმად, სოლიდარული მოვალის მიერ ნაკისრი პასუხისმგებლობის მაქსიმალური თანხა არ იყო შეზღუდული და სოლიდარული მოვალე ლიზინგის მიმღების სრულ ვალდებულებაზე იყო პასუხისმგებელი ლიზინგის გამცემის წინაშე. სრულ ვალდებულებაში იგულისხმებოდა როგორც ლიზინგის ძირითადი თანხა, ასევე მასზე დარიცხული პროცენტი/სარგებელი, ჯარიმები, პირგასამტეხლო და ნებისმიერ სხვა ხარჯები.

სასამართლო ემყარება შემდგომ მტკიცებულებას:

ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულება №B----- (ს.ფ. 32-33).

3.1.6. მხარეებს შორის არ არის სადავო გარემოება, რომ ნა-----ეს მოსარჩელის სასარგებლოდ გადახდილი აქვს 2017 წლის 18 სექტემბერს 2 812,00 ლარი, 2017 წლის 08 ნოემბერს - 619,00 ლარი და 2017 წლის 21 ნოემბერს - 557,00 ლარი.

მოპასუხე მხარეს ეს გარემოებები სადავოდ არ გაუხდია.

სასამართლო ემყარება შემდეგ მტკიცებულებებს:

მოსარჩელის ახსნა-განმარტება (იხ, 2019 წლის 17 მაისის სასამართლო სხდომის ოქმი, 16:52:27)

სალაროს შემოსავლის ორდერი, საგადახდო დავალებები (ს.ფ. 43-45).

3.1.7. 2018 წლის 05 იანვრის წერილით მოსარჩელემ ნა-----ეს განუმარტა, რომ ლიზინგის მიმღებმა დაარღვია 2017 წლის 15 სექტემბერს გაფორმებული ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულება, დავალიანების აღმოსაფხვრელად კი მოსარჩელემ არაერთხელ განუსაზღვრა დამატებითი ვადა, ვალდებულება კი მაინც არ შესრულებულა.

წერილში დასახელებული გარემოება ვალდებულების შესასრულებლად ნა-----ისათვის დამატებითი ვადის განსაზღვრის შესახებ, მოპასუხე მხარეს სადავოდ არ გაუხდია. უფრო მეტიც, ნა-----ემ სასამართლო ხსდომაზე აღიარა ვალდებულების დარღვევა.

ამავე წერილის თანახმად, კომპანია ცალმხრივად წყვეტდა მხარეთა შორის გაფორმებულ ხელშეკრულებას და მოითხოვდა ლიზინგის საგნის, ავტოსატრანსპორტო საშუალების დაუყოვნებლივ გადაცემა.

გაფრთხილების წერილს ხელს აწერს ზურაბი ნამჩევაძე. წერილის ნა----- ისათვის ჩაბარების გარემოება მოპასუხე მხარეს სადავოდ არ გაუხდია.

2018 წლის 05 იანვარს გაფორმდა „ავტომობილის მიღება-ჩაბარების ფურცელი“, (რომელიც ხელმოწერილია მიმღები პირის, კომპანიის წარმომადგენლის მიხეილ ლომიძისა და მსესხებელი/ავტომობილის გადამცემი პირის ზუ----- ის მიერ), რომლის თანახმად, ლიზინგის გამცემის წარმომადგენელს გადაეცა ლიზინგის საგანი.

სასამართლო ემყარება შემდეგ მტკიცებულებებს:

მოსარჩელის ახსნა-განმარტება (იხ, 2019 წლის 17 მაისის სასამართლო სხდომის ოქმი, 16:55:17; 17:10:57).

2018 წლის 05 იანვრის წერილი (ს.ფ. 41).

ავტომობილის მიღება-ჩაბარების ფურცელი (ს.ფ. 38).

3.1.8. 2018 წლის 14 იანვრის წერილით ნა-----ეს განემარტა, რომ ვინაიდან მან არ გადაიხადა დავალიანება, ლიზინგის გამცემი 2017 წლის 15 სექტემბრის ხელშეკრულებას წყვეტდა ამავე ხელშეკრულების 4.5.2 პუნქტის შესაბამისად.

2018 წლის 14 იანვრის მდგომარეობით აღნიშნული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე შეწყვეტის დროისათვის არსებული დავალიანება შეადგენდა 8 731,36 ლარს, საიდანაც სესხის ძირითადი ნაწილი იყო - 8 354,79 ლარი, სარგებელი - 178,90 ლარი, დარიცხული პირგასამტეხლო - 106,00 ლარი, ავტოსატრანსპორტო საშუალების დაზღვევა - 91,67 ლარი.

სასამართლო ემყარება შემდეგ მტკიცებულებებს:

2018 წლის 14 იანვრის წერილი (ს.ფ. 37).

3.1.9. 2018 წლის 27 აგვისტოს დავალიანების შესახებ ცნობის თანახმად, 2018 წლის 12 ივლისს განხორციელებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების რეალიზაციიდან ამონაგები თანხით (2441,00 ლარი) დაიფარა პირგასამტეხლო - 106,00 ლარი, სარგებელი - 178,90 ლარი, დაზღვევა - 91,67 ლარი და სესხის ძირითადი თანხის ნაწილი - 2 064,43 ლარი.

2017 წლის 27 აგვისტოს მდგომარეობით ნა-----ეს აღენიშნებოდა დავალიანება 6290,36 ლარის ოდენობით, რაც შეადგენს სესხის ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაწილს.

ეს გარემოებები მოპასუხე მხარეს სადავოდ არ გაუხდია (მოპასუხე მხარემ სადავო გახადა ავტომანქანის რეალიზაციის შედეგად ამოღებული თანხის ოდენობა, იმაზე მითითებით, რომ ავტომობილის ღირებულება იყო გაცილებით მაღალი).

სასამართლო ემყარება შემდეგ მტკიცებულებებს:

მოსარჩელის ახსნა-განმარტება (ს.ფ. 2-5).

ცნობა დავალიანების შესახებ (ს.ფ. 36).

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები:

3.2.1. მოპასუხე მხარემ ვერ დაადასტურა ფაქტი იმის შესახებ, რომ ლიზინგის საგნის რეალური ღირებულება აღემატებოდა 2 441,00 ლარს.

მოპასუხე მხარემ სადავო გახადა ავტომანქანის რეალიზაციის შედეგად ამოღებული თანხის ოდენობა, იმაზე მითითებით, რომ ავტომობილის ღირებულება იყო გაცილებით მაღალი, ხოლო მოსარჩელის მიერ ავტომანქანის რეალიზაცია 2 441,00 ლარად, იყო არაკეთილსინდისიერების გამოვლენა კონტრაქტის წინაშე.

მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულების 2.2 პუნქტის თანახმად, ლიზინგის გამცემმა იკისრა ვალდებულება, გადაეცა ლიზინგის მიმღებისათვის ამ უკანასკნელის მიერვე შერჩეული ლიზინგის საგანი. ხელშეკრულების მიხედვით, ლიზინგის საგნის გამყიდველს წარმოადგენდა შპს „ელ-----ი“. მოპასუხე მხარეს არ მიუთითებია, რომ ავტომანქანა მას არ შეუჩრევია და (ან) რომ ლიზინგის გამცემს ხელშეკრულების 2.2 პუნქტის პირობა არ დაუცვია.

2018 წლის 05 იანვარს გაფორმებული „ავტომობილის მიღება-ჩაბარების ფურცლის“, თანახმად (რომლითაც ლიზინგის გამცემს დაუბრუნდა ლიზინგის საგანი), ავტომობილს ჰქონდა გარეგანი დაზიანებები, არ იქოქებოდა და არ დადიოდა. მოპასუხე მხარეს ამ დოკუმენტის ნამდვილობა, რომელსაც ხელმოწერით ადასტურებს მსესხებელი/ავტომობილის გადამცემი პირი ზუ-----ე (რომლის ხელმოწერა, თავის მხრივ, სადავო არ გამხდარა), სადავოდ არ გაუხდია.

2018 წლის 04 აპრილის შპს „ემ-----ის“ ავტომობილის შეფასების აქტის თანახმად, ავტომანქანის - „FO-D MU----G“ 2005 (L-----) “ვინკოდი” I----- - ძრავი არ ექვემდებარებოდა შეკეთებას (საჭირობდა შეცვლას), დაზიანებული იყო სამუხრუჭე სისტემა, დაკიდების სისტემა იყო გაუმართავი, ძრავის გაგრძელების სისტემა დაზიანებული, ავტომანქანა საჭიროებდა სათუნუქე და სამღებრო სამუშაოებს, გაუმართავი იყო მანქანის ელექტროობაც.

ამასთან, მოპასუხე მხარეს არ წარმოუდგენია რაიმე დოკუმენტი, რომლითაც შესაძლებელი იქნებოდა განსაზღვრულიყო ავტომანქანის ღირებულება ლიზინგის გამცემის მფლობელობაში დაბრუნების (ან/და რეალიზაციის)

დროისათვის.

ამდენად, სასამართლო, სსსკ-ის 102-ე და 105-ე მუხლების შესაბამისად, დადგენილად ვერ მიიჩნევა მოპასუხე მხარის მიერ მითითებულ გარემოებას ავტომატურად ღირებულებასთან დაკავშირებით, რამდენადაც მოპასუხეებმა ვერ შეძლეს მითითებული გარემოებების დადასტურება საპროცესო სამართალში არსებული მტკიცების ტვირთისათვის დადგენილი სტანდარტით.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

სასამართლოს, დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასების შედეგად, მიაჩნია, რომ სარჩელი საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 576-ე, 580⁶-ე მუხლებით.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 576-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, ლიზინგის ხელშეკრულებით ლიზინგის გამცემი ვალდებულია ლიზინგის მიმღებს სარგებლობაში გადასცეს განსაზღვრული ქონება ხელშეკრულებით დათქმული ვადით, ამ ქონების შესყიდვის უფლებით ან ასეთი უფლების გარეშე, ხოლო ლიზინგის მიმღები ვალდებულია გადაიხადოს საზღაური დადგენილი პერიოდულობით, იმ პირობით, რომ: ა) ლიზინგის მიმღები განსაზღვრავს ქონებას და იჩევს მიმწოდებელს, რომლისგანაც ხდება ქონების შესყიდვა ან მისი სხვაგვარად მიღება; ბ) ლიზინგის გამცემი ქონებას იძენს ლიზინგით გასაცემად და მიმწოდებლისთვის ეს ფაქტი ცნობილია.

სამოქალაქო კოდექსის 576-ე მუხლი ლიზინგის ხელშეკრულების მხარეთა უფლება-მოვალეობებს განსაზღვრავს. კერძოდ, ნორმა ადგენს, რომ ლიზინგის გამცემის ვალდებულებას წარმოადგენს ლიზინგის მიმღებისათვის ქონების სარგებლობაში გადაცემა. ლიზინგის მიმღების ვალდებულება კი ლიზინგის საზღაურის გადახდით გამოიხატება.

განსახილველ შემთხვევაში, ვალდებულების წარმოშობის საფუძველია მხარეთა შორის გაფორმებული ლიზინგის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად ლიზინგის გამცემს წარმოადგენდა „ბი-----ო“, ლიზინგის მიმღებს - ნა---

-----ე, ლიზინგის საგნის გამყიდველს - შპს „ელ-----ი“, სოლიდარულ მოვალეს - არ-----ე; ლიზინგის საგანს წარმოადგენდა ავტოსატრანსპორტო საშუალება (მარკა/მოდელი - FO-D, „ვინკოდი“- I-----, ძრავი - 4, ფერი - წითელი, გადაცემათა კოლოფი - MT, წელი - 2005). ხელშეკრულებით განისაზღვრა ლიზინგის ძირითადი პირობები: ლიზინგის კრედიტის ძირითადი თანხა - 11 000,00 ლარი, ლიზინგის ვადა - 36 თვე, საპროცენტო სარგებელი - 26% წლიური, ლიზინგის ხელშეკრულების საერთო ღირებულება - 22 078,92 ლარი. ხელშეკრულების 5.1 პუნქტის თანახმად, მხარეთათვის იმპერატიული ვალდებულებას წარმოადგენდა ლიზინგის საგნის ხელშეკრულების მთელი მოქმედების განმავლობაში უწყვეტი დაზღვევა. 2017 წლის 18 სექტემბერს მსესხებელს გადაეცა ავტომობილი.

ლიზინგის გამცემმა ლიზინგის მიმღების წინაშე შეასრულა ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებები, რამაც ლიზინგის მიმღებს წარმოუშვა ლიზინგის საზღაურის გადახდის ვალდებულება.

როგორც აღინიშნა, მხარეებმა შეათანხმეს გადახდის გრაფიკი, რაც გულისხმობდა ყოველთვიურად (ყოველი თვის 15 რიცხვისათვის) შეთანხმებული ოდენობით თანხის გადახდას. ლიზინგის მიმღებმა ლიზინგის გამცემის სასარგებლოდ გადაიხადა 2017 წლის 18 სექტემბერს 2 812,00 ლარი (შეთანხმებული გრაფიკის შესაბამისად), ხოლო 2017 წლის 08 ნოემბერს - 619,00 ლარი და 2017 წლის 21 ნოემბერს - 557,00 ლარი.

შესაბამისად, ლიზინგის გამცემმა ხელშეკრულების გადახდის გრაფიკით გათვალისწინებული ვალდებულებები დაარღვია ზედიზედ ორჯერ, ორი თვის განმავლობაში, რის შედეგადაც ლიზინგის გამცემს წარმოუშვა მხარეებს შორის ამგვარ შემთხვევებში ურთიერთობის რეგულირების შეთანხმებული პირობების დაცვის ვალდებულება/უფლებამოსილება.

2018 წლის 05 იანვრის წერილით დგინდება, რომ ნა-----ეს მოსარჩელემ არაერთხელ განუსაზღვრა დამატებითი ვადა, რა გარემოებაც მოპასუხე მხარეს სადავოდ არ გაუხდია. ამავე წერილის თანახმად, კომპანიამ მოითხოვა ლიზინგის საგნის, ავტოსატრანსპორტო საშუალების დაუყოვნებლივ გადაცემა. 2018 წლის 05 იანვარს ლიზინგის საგანი გადაეცა ლიზინგის გამცემს. ლიზინგის მიმღებმა ხელშეკრულების 4.5.5 ქვეპუნქტისა და სსკ-ის 580⁶.1 მუხლის თანახმად, ლიზინგის გამცემს დაუბრუნა ლიზინგის საგანი.

სსკ-ის 5806-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, ლიზინგის გამცემს შეუძლია მოშალოს ლიზინგის ხელშეკრულება, თუ ლიზინგის მიმღები არსებითად არღვევს თავის ვალდებულებებს.

ლიზინგი გრძელვადიანი ურთიერთობაა, რამდენადაც მიუთითებს მრავალჯერადი შესრულების ვალდებულებაზე და ურთიერთობის

განმავლობაში მხარეებს განგრძობითად წარმოეშობათ გარკვეული ვალდებულებები.

სასამართლო განმარტავს, რომ ზოგადი წესის თანახმად, ხელშეკრულების დადების მომენტიდან მხარეები ვალდებული არიან შეუდგნენ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას. მათ არ შეუძლიათ ცალმხრივად თქვან უარი ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებაზე, მაგრამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ხელშეკრულების მხარეს უფლება აქვს შეწყვიტოს ხელშეკრულება.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 399-ე მუხლი განსაზღვრავს გრძელვადიანი სახელშეკრულებო ურთიერთობების მოშლის წესს. ამ მუხლის მეორე ნაწილი ადგენს, რომ სახელშეკრულებო ვალდებულებათა დარღვევისას, ხელშეკრულების მოშლა დასაშვებია მხოლოდ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის დადგენილი ვადის უშედეგოდ გასვლის ან უშედეგო გაფრთხილების შემდეგ. შესაბამისად გამოიყენება 405-ე მუხლის მე-2 ნაწილი.

ხელშეკრულების მოშლა შესაბამისი წინაპირობების არსებობისას, ვალდებულების ცალმხრივი ნების გამოვლენის საფუძველზე შეწყვეტას გულისხმობს და ამისათვის არ არის აუცილებელი მეორე მხარის თანხმობა. მოშლის თავისებურება სწორედ ისაა, რომ წყდება სამომავლო შესრულების ვალდებულება. ხელშეკრულების ცალმხრივად მოშლა შესაძლებელია, თუ ეს დაშვებულია კანონით ან მხარის ასეთი უფლება გათვალისწინებულია ხელშეკრულებით. სამოქალაქო კოდექსის 399-ე მუხლი მხარეს, რომელიც ასრულებს ხელშეკრულებას, ანიჭებს უფლებას ხელშეკრულების დამრღვევი მხარის მიმართ, კერძოდ, მას უფლება ეძლევა შეწყვიტოს ხელშეკრულება მოშლისათვის დადგენილი წესის დაცვით.

სამართლებრივი თვალსაზრისით ხელშეკრულების შეწყვეტის განცხადება წარმოადგენს ცალმხრივ მიღებასავალდებულო გარიგებას. ლიზინგის ხელშეკრულების შეწყვეტის სპეციალური საფუძვლები და წესი დადგენილი არ არის.

მოცემულ შემთხვევაში მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ხელშეკრულების გადახდის გრაფიკით გათვალისწინებული ვალდებულებების დარღვევა ზედიზედ ორი თვის განმავლობაში, გამოიწვევდა ხელშეკრულების, დამატებითი გაფრთხილების გარეშე, ცალმხრივად შეწყვეტას (8.3 პუნქტი). ამავე ხელშეკრულების 9.2 პუნქტისა და 9.2.3 ქვეპუნქტის შესაბამისად, ხელშეკრულება ლიზინგის გამცემის მიერ ვადაზე ადრე შეიძლებოდა შეწყვეტილიყო ლიზინგის მიმღების მიერ სალიზინგო გადასახადების ზედიზედ 2-ჯერ გადაუხდელობის ან არასრულად გადახდის შემთხვევაში.

მოცემულ შემთხვევაში, ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით,

ლიზინგის გამცემმა ლიზინგის მიმღებს ვალდებულების შესასრულებლად განუსაზღვრა დამატებითი ვადა (რაც დგინდება ასევე 2018 წლის 05 იანვრის წერილიდან), ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ლიზინგის საგნის გამცემისათვის დაბრუნების შემდეგ (რაც არ გულისხმობდა ხელშეკრულების ავტომატურ შეწყვეტას), ლიზინგის მიმღებს შეეძლო გადაეხადა დავალიანება ლიზინგის ხელშეკრულების 4.5.6 ქვეპუნქტის შესაბამისად. ნა-----ეს დავალიანება არ გადაუხდია.

ხელშეკრულების მოშლისათვის უნდა არსებობდეს ნამდვილი ორმხრივი ხელშეკრულება, სახეზე უნდა იყოს ხელშეკრულების დარღვევის ფაქტი და უფლებამოსილი პირის მიერ დამატებითი ვადის დაწესება ან გაფრთხილება და ამ ვადის უშედეგოდ ამოწურვა. ყველა ამ ელემენტის არსებობა წარმოშობს ხელშეკრულების შეწყვეტის საფუძველს.

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა ნამდვილი ლიზინგის ხელშეკრულება, რომელიც თავისი ბუნებით ორმხრივ ხელშეკრულებათა რიცხვს მიეკუთვნება, სადავო არ არის გარემოება, რომ ლიზინგის მიმღებმა ლიზინგის საფასურის გადახდის ვალდებულება დაარღვია (ზედიზედ ორჯერ 2018 წლის 05 იანვრამდე), ამასთან, დადგენილია, რომ ლიზინგის გამცემმა ჯერ კიდევ 2018 წლის 05 იანვრამდე განუსაზღვრა დამატებითი ვადა ლიზინგის მიმღებს ვალდებულების შესასრულებლად; ნა-----ეს ლიზინგის საგნის გამცემისათვის დაბრუნების შემდეგაც კი არ გადაუხდია დავალიანება მოსარჩელისათვის. მოსარჩელემ ხელშეკრულება შეწყვიტა 2018 წლის 14 იანვრიდან.

შესაბამისად, ლიზინგის გამცემი სამოქალაქო კოდექსის 399-ე მუხლის, სსკ-ის 580⁶-ე მუხლის 1-ლი ნაწილისა და ხელშეკრულების 4.5.6 ქვეპუნქტის, 8.3 და 9.2 პუნქტისა და 9.2.3 ქვეპუნქტის მიხედვით, უფლებამოსილი იყო შეეწყვიტა ლიზინგის ხელშეკრულება (2018 წლის 14 იანვრიდან) და მოეთხოვა ხელშეკრულების შეწყვეტამდე დარიცხული დავალიანების ლიზინგის მიმღებისათვის გადახდევინება.

2018 წლის 14 იანვრის მდგომარეობით აღნიშნული ხელშეკრულებიდან გამომდინარე შეწყვეტის დროისათვის არსებული დავალიანება შეადგენდა 8 731,36 ლარს, საიდანაც სესხის ძირითადი ნაწილი იყო - 8 354,79 ლარი, სარგებელი - 178,90 ლარი, დარიცხული პირგასამტეხლო - 106,00 ლარი, ავტოსატრანსპორტო საშუალების დაზღვევა - 91,67 ლარი.

2018 წლის 12 ივლისს ლიზინგის გამცემმა გაასხვისა ავტოსატრანსპორტო საშუალება, რეალიზაციიდან ამონაგები თანხით (2441,00 ლარი) დაიფარა პირგასამტეხლო - 106,00 ლარი, სარგებელი - 178,90 ლარი, დაზღვევა - 91,67 ლარი და სესხის ძირითადი თანხის ნაწილი - 2 064,43 ლარი. კრედიტორის მიერ დავალიანების დაფარვა განხორციელდა სსკ-ის 387-ე მუხლის 1-ლი ნაწილისა

და ლიზინგის ხელშეკრულების 6.4 პუნქტის შესაბამისად.

2017 წლის 27 აგვისტოს მდგომარეობით ნა-----ეს აღენიშნებოდა დავალიანება 6290,36 ლარის ოდენობით, რაც შეადგენს სესხის ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაწილს (8 354,79 ლარისა და 2 064,43 ლარის სხვაობას).

ამდენად, მოსარჩელე უფლებამოსილია მხარეთა შორის გაფორმებული ლიზინგის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მოითხოვოს ნა-----ისაგან ხელშეკრულების შეწყვეტამდე დარიცხული, დარჩენილი დაუფარავი ძირითადი დავალიანების 6 290,36 ლარის ლიზინგის მიმღებისათვის გადახდევინება.

დამატებით აღსანიშნავია, რომ ვინაიდან მოპასუხე მხარემ ვერ დაადასტურა ფაქტი იმის შესახებ, რომ ლიზინგის საგნის რეალური ღირებულება აღემატებოდა 2 441,00 ლარს და რომ ავტომობილის ღირებულება იყო გაცილებით მაღალი, მოცემული დავის გადაწყვეტისას ლიზინგის გამცემის კეთილსინდისიერებაზე მსჯელობას სასამართლო არამიზანშეწონილად მიიჩნევს.

6.2. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 891-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, თავდებობის ხელშეკრულებით თავდები კისრულობს ვალდებულებას, თავდებად დაუდგეს კრედიტორის წინაშე მესამე პირს ან უკანასკნელის ვალდებულების შესასრულებლად. ამავე კოდექსის 895-ე მუხლის მიხედვით, თუ თავდები კისრულობს პასუხისმგებლობას სოლიდარულად ან სხვა თანაბარმნიშვნელოვანი სახით, მას შეიძლება წაეყენოს მოთხოვნა იძულებითი აღსრულების მცდელობის გარეშე, თუ ძირითადად მოვალემ გადააცილა გადახდის ვადას და უშედეგოდ იქნა გაფრთხილებული, ანდა მისი გადახდისუუნარობა აშკარაა.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 463-ე მუხლის მიხედვით, თუ რამდენიმე პირს ევალება ვალდებულების შესრულება ისე, რომ თითოეულმა უნდა მიიღოს მონაწილეობა მთლიანი ვალდებულების შესრულებაში (სოლიდარული ვალდებულება), ხოლო კრედიტორს აქვს შესრულების მხოლოდ ერთჯერადი მოთხოვნის უფლება, მაშინ ისინი წარმოადგენენ სოლიდარულ მოვალეებს. ამავე კოდექსის 464-ე მუხლის თანახმად, სოლიდარული ვალდებულება წარმოიშობა ხელშეკრულებით, კანონით ან ვალდებულების საგნის განუყოფლობით.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ მოსარჩელესა და არ-----ეს შორის ვალდებულებითი ურთიერთობა წარმოიშვა სოლიდარული თავდებობის ხელშეკრულების საფუძველზე, რომელის შესაბამისად, თავდება კრედიტორის წინაშე იკისრა ფინანსური ლიზინგის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ნა-----ის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების უზრუნველყოფა,

ლიზინგის მიმღების სრულ ვალდებულებაზე.

დადგენილია, რომ ლიზინგის მიმღებმა დაარღვია ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებები, მოსარჩელე კი უფლებამოსილია მოითხოვოს ლიზინგის მიმღებისაგან ძირითადი დავალიანების ნაწილის 6 290,36 ლარის გადახდევინება. შესაბამისად, მოსარჩელე უფლებამოსილია მოითხოვოს მოპასუხეებისათვის ლიზინგისა და სოლიდარული თავდებობის ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე 6 290,36 ლარის გადახდის დაკისრება, ხოლო მოპასუხეებს სოლიდარულად ეკისრებათ აღნიშნული თანხის მოსარჩელისათვის გადახდა, მათ შორის, თავდებს პასუხისმგებლობის მაქსიმალური ზღვრული ოდენობის ფარგლებში - ლიზინგის მიმღების სრულ ვალდებულებაზე.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე გათავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. თუ სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მაშინ ამ მუხლში აღნიშნული თანხა მოსარჩელეს მიეკუთვნება იმ მოთხოვნის პროპორციულად, რომელიც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იქნა დაკმაყოფილებული, ხოლო მოპასუხეს - სარჩელის მოთხოვნის იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელზედაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა. იმ მხარის წარმომადგენლობისათვის გაწეულ ხარჯებს, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, სასამართლო დააკისრებს მეორე მხარეს გონივრულ ფარგლებში, მაგრამ არაუმეტეს დავის საგნის ღირებულების 4 პროცენტისა, არაქონებრივი დავის შემთხვევაში - განსახილველი საქმის მნიშვნელობისა და სირთულის გათვალისწინებით, 2000 ლარამდე ოდენობით.

მოპასუხეებს მოსარჩელის სასარგებლოდ სოლიდარულად უნდა დაეკისროთ სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი 188,00 ლარის ანაზღაურება.

მოპასუხეებს მოსარჩელის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროთ იურიდიული მომსახურების ღირებულების 200,00 ლარის გადახდა, სსსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის ბოლო წინადადების შესაბამისად.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

მოცემულ შემთხვევაში სარჩელზე უზრუნველყოფის ღონისძიება

გამოყენებული არ ყოფილა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8; 53-ე, 243-ე, 244-ე, 248-ე, 257-ე, 364-ე, 365-ე, 367-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. „ბი-----ო“-ს წარმომადგენლობის სარჩელი დაკმაყოფილდეს:
 - 1.1. მოპასუხეებს ნა-----ესა და არ-----ეს „ბი-----ო“-ს წარმომადგენლობის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ 6 290,36 ლარის გადახდა.
 - 1.2. მოპასუხეებს ნა-----ესა და არ-----ეს „ბი-----ო“-ს წარმომადგენლობის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ იურიდიული მომსახურების სახით გაწეული თანხის 200 ლარის ანაზღაურება.
2. მოპასუხეებს ნა-----ესა და არ-----ეს „ბი-----ო“-ს წარმომადგენლობის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილი 188,00 ლარის ანაზღაურება.
3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში (მდ. თბილისი, გრ. რობაქიძის გამზ. №7ა) სარეზოლუციო ნაწილის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით თბილისის საქალაქო სასამართლოს მეშვეობით (მდ. თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ, №6).
4. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

5. სსსკ-ის 46-ემუხლით გათვალისწინებული პირებისათვის, ასევე პატიმრობაში მყოფი იმ პირებისათვის, რომლებსაც არ ჰყავთ წარმომადგენელი, გადაწყვეტილების ასლის გაგზავნასა და ჩაბარებას უზრუნველყოფს სასამართლო ამავე კოდექსის 70-ე-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით.

მოსამართლე
ჩანტლაძე

მადი